

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Theologiæ Moralis

Moure, Antonio Fernandes de

Coloniæ Agrippinæ

Cap. 11. De septimo Decalogi præcepto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40934

CAPUT X.

De sexto Decalogi præcepto:

Non mæchaberis. §. 1.

- 1 Prohibentur in hoc præcepto omnes species luxuria.
- 2 Prohibetur morosa venereorum delectatio.

1 **Q**UESTIO. Quæ prohibentur in hoc præcepto? RESP.
Omnis luxuriæ species. Deinde oscula, tactus,
amplexus ob carnalem delectationem tantum. Ita
Caiet opus. de delect. nor. &c. Tolet. lib. 5. capit. 16. Ratio est
manifesta, quia licet in his sola carnalis delectatio inten-
datur absq; copula, illæ tamen ex natura rei ad copulam
diriguntur; ac proinde huiusmodi carnalis delectatio est
quasi copula inchoata.

2 QVÆST. Quid amplius prohibetur? RESP. Morosa ve-
nerearum rerum delectatio. De his tamen circa malitiæ
grauitatem, peccatorumque species ad luxuriæ vitium
in 4. parte Examinis, si tibi placet, tractationem omit-
tamus.

CAPUT XI.

De septimo Decalogi præcepto. §. 1.

Non furtum facies.

- 1 Quid prohibetur in hoc præcepto?
 - 2 Quid intelligitur nomine furti.
 - 3 De iniusta accceptione & retentione.
 - 4 Quæ est iniusta ablato, aut retentio inuito domino?
 - 5 De irrationabiliter inuito domino.
- 1 **Q**UESTIO. Quid prohibetur in hoc præcepto? RESP.
Furtum.

2 QVÆST. Furti nomine quid intelligitur? RESP.
Ablatio quævis iniusta rei alienæ, domino inuste inuito.
Hæc furti definitio, quod sub hoc præcepto interdicitur,
ab omnibus colligitur Doctoribus.

G. 2

3 QVÆST.

3 Qvæst. Ablationis nomine solam iniustam rei accepti-
nem intelligi? RESP. Misime: sed quamvis etiam iniusti
retentionem, & præterea quamvis iniustam damnifica-
tionem Ita enim intelligit D.Thom. 2.2. qu. 6 ar. 1. Re-
tel. i.p. Pantheologia tit. de furt. ca. 1. Sot. iust. ar. 1. aliqui
communiter.

4 QVAEST. Quæ est iniusta ablatio, aut retentio domino in-
iuncto? RESP. Quæ sit absque ulla cnsa, & ratione, o
quam irrationaliter iniutus cnsatur dominus.

5 QVAEST. Suntne aliquæ cause ob quas dominus ablatio-
nem pati, & retentionem cnsatur irrationaliter iniunctus?
RESP. Plurimæ quidem. Atque in primis eam ablationem,
& retentionem, quæ per iocum, vt sæpe contingit inter
amicos. Secundo eam, quæ sit in pœnam. Qualis fuit abla-
tio, & retentio Ægyptiarum diuinarum facta in exitu
captiuitatis à filijs Israel, iubente Deo, non tantum ut re-
rum domino, quas à quouis auferre, & cuius donare
potest, iuxta illud Iobi proloquium. Dominus dedit, de-
minus abstulit. &c. Sed etiam, ut iudice in pœnam diui-
tarum copias pro labore captiuis adiudicante, ut volunt
D.Thom. Sot. & alij proxime citati. Tertio eam, quæ sit
in ipsis domini comodum, & utilitatem; ut cum uxori
pecunias clam surripit, ne eas maritus alea obligariat,
quas in usum familie necessarium consumit. Ita Sylu-
fuit. §. 15. Quarto eam, qua quis chartas rumpit, ne aleator
patrimonium ludat: vinum fundit, ne alius inebrietur;
quia hæ oblationes ex proximi charitate procedunt, ad-
uersus quain iniuste dominus stomachatur. Quinto eam,
quæ sit cogente extrema, vel graui necessitate, quia hæ
procedit ex charitate propria bene ordinata, quæ in ex-
trema necessitate omnia facit communia: in graui ve-
pro tempore præsentis in opere postea reuocanda in pin-
guiori fortuna. Sexto eam, per quam sit recompensatio
certi & liquidi debiti, quod alia via iuridice præ debito-
ris potentia nequaquam recuperari potest. Ita omnes
Doctores. Dixi, quod alia via recuperari non potest:
quia cum potest, peccat graui recompensator, sed
quoniam suum accipit, restituere non tenetur. Ita Ar-
chid. 14. qu. 5. & Tolet. proxime citatus. Ratio est, quia
fine causa iram proximi commouet, & scandalum præ-

bet suspicantibus esse in vicinia raptiores. Quod si ob id
innocens quisquam veniat in suspicionem furti: abso-
lute aliqui affirmant teneri recompensantem manifesta-
re furtum, & ablatum reddere, putantque id decretum
ab Innocentio cap. Olim de rest. spol. cuius hæc sunt verba.
*Quidam dicunt & non male, quod etiam sua auctoritate potest
quis accipere furtive, dummodo ex tali furto nec malum, nec
scandalum oriatur: quia si inde generetur, vel contra uxo-
rem, vel contra familiam, vel contra quemcunque alium,
debet rem in pristinum statum restituere. Verum tamen
de hac re in restitutione de homicidio latius dicā: inte-
rim Dico primo, Si nullum recompensans damnum præ-
uidit proximo euentutum ex recompensatione, potest
ex charitate cum propria infamia ablatum restituere.
Ratio est, quia suæ famæ dominus est. Nō tamē tenetur.
Ratio est, quia i le iure suo vsus est, ex quo per accidens
illud alteri damnum euenit. Dico secundo. Si recompen-
sans illud damnum præuidit, sed doluit, neque ex illius
intentione recompensationem fecit, etiam propter can-
dem rationem non tenetur restituere. Dico tertio. Si
damnum præuidit, & ex odio ad compensationem pro-
cessit, tenetur cum propria infamia damnificatum suspi-
cione liberare.*

6. QVAEST. *Quos intelligis dominorum nomine? R E S P.*
Intelligo etiam custodes rei ablatae, ut creditores, depo-
sitores, pignoratores. Ideo ab ijs clam, & inuitis nec pro-
prij domini absque peccato possunt rem auferre. Ita do-
cet D. Thom. proxime citatus, *Sylu. furt. 2. Ang. ibidem.*
§. 4.

CAP V T XII.

De restitutione in communi. §. 1.

- 1 *Quid est restitutio.*
- 2 *Quæ considerande circumstantia in restitutione.*
- 1 *QVAESTIO.* Quid est restitutio? R E S P. Est actus iu-
stitiæ commutatiæ, quo cuique redditur quod
ab eo iniuste ablatum est, vel iniuste eo inuito re-
tinetur.

G 3

2 QVAEST.